

MUISTIO

Projekti **Puskakorvenkallion tuulivoimapuiston osayleiskaava**
Aihe **Viranomaisneuvottelu 1**
Päivämäärä **28.3.2018**
Aika **13:05 – 15:05**
Paikka **Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, neuvotteluhuone
Kotka (1. krs, Veteraanikatu 1, Oulu).**

Osallistujat Tuukka Pahtamaa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Touko Linjama Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Vesa Ojanperä Pyhäjoen kunta
Aimo Korpi Pyhäjoen kunta
Jyrki Määttä Pyhäjoen kunta
Petri Hertteli, Ramboll Finland Oy
Liisa Märijärvi-Vanhanen, Ramboll Finland Oy
Heikki Tuohimaa Ramboll Finland Oy
Raimo Kivioja, Smart Windpower Oy

Päivämäärä 28.3.2018

Ramboll
Ruukintie 54
60100 SEINÄJOKI

040 5560 473

www.ramboll.fi

1. Kokouksen avaus ja järjestäytyminen

Touko Linjama avasi kokouksen. Touko Linjama toimii puheenjohtajana ja kaavakonsultti (Ramboll) sihteerinä.

2. Suunnittelutilanteen esittely

Kunnan puheenvuoro

Aimo Korven mukaan Pyhäjoen kunnan tavoitteena on lähtökohtaisesti kaiken laillisen liiketoiminnan edistäminen. Tuulivoimakaavoituksessa noudatettavat periaatteet ovat 2 km etäisyysvaatimus tuulivoimalan ja vakituisen asutuksen välillä sekä 100% maanvuokraus kaavoitettavalla alueella. Kaavoitusaloite tehtiin kunnanhallitukselle kesällä 2017 ja aloite vietiin valtuuston käsittelyyn, jossa ei edetty yksimielisesti. Uudet tuulivoimapuistot eivät saa Pyhäjoen kunnassa varauksetonta hyväksyntää.

Tuulivoimahankkeen esittely

Raimo Kivioja esitteli hankkeen ja yrityksen. Käytännössä Smart Windpower Oy hankkii rakennusluvut, GE rahoittaa ja omistukselle on eri vaihtoehtoja. Hanketoimija on tiedottanut alueen maanomistajia, joiden kanssa on sopimukset. Myös suunnittelun ulkopuolelle sijoittuvaa maanomistajaa (Berglund) on tiedotettu, ettei hänen kiinteistönsä sijoitu kaava-alueelle. Tuulimittausmasto sijoitetaan kaava-alueelle lähitulevaisuudessa. Hankeaikataulun mukaan rakentaminen tapahtuisi 2019-20.

Käytiin keskustelua sähkön myymisestä, jota Kivioja havainnollisti esimerkeillä markkinoilta. Kuluttajan halutessa tuulivoimasähköä, voi energiaa tulla myös ulkomailta. Yleisesti ottaen tilanne on se, että tuulivoiman investointimäärä pyritään toteuttamaan, mutta hintataso ei riitä käynnistämään investointeja.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, selvitykset ja alustavan kaavaluonnoksen esittely

Liisa Märijärvi-Vanhanen esitteli laaditut aineistot. Käytännössä selvitykset ovat YVA-selvityksiä johon tuodaan mukaan kaavoituksen näkökulma. Kyseessä on kaavoituksen 1. viranomaisneuvottelu ja tarkoituksena on laatia oikeusvaikutteinen, suoriin rakennuslupiin oikeuttava yleiskaava.

Kaavoituksen käynnistämiseksi on laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Kunnan toimesta on kaavoituksen vireille tulosta tiedotettu maanomistajia 500 metrin etäisyydellä kaava-alueesta. Kaavoituksen osallisista toivotaan viranomaisilta kommenttia, jos osallisia puuttuu. Kaava- ja ympäristövaikutusten arviointiprosessit on pyritty sovittamaan aikataulullisesti yhteen. Tarkoitus on järjestää mm. kaavan ja YVA:n yhteinen yleisötilaisuus, kun molemmat aineistot ovat nähtävillä. Kaavaehdotuksen laatiminen ei etene ennen YVA-lausunnon saamista. Kaavaehdotus tulee nähtäville syksyllä ja 2. viranomaisneuvottelu pidetään ennen kunnanhallitusta.

- Aimo Korpi toi esille, että maakuntakaavan valmistumista odotetaan ensin ja sen jälkeen voidaan käsitellä yleiskaavaa.
- Tuomas Kallio tarkisti, että esitetyllä kartalla on oikea maakuntakaavaehdotuksen aluerajaus (otettu 28.3.2018).
- Aimo Korpi esitti, että Pirttikosken yleiskaava huomioidaan kaava-aineistossa.

Kaavaluonnoksessa voimaloiden suoja-alueena on huomioitu yksinkertainen kaatumisetäisyys kaavarajaan. Suunnittelualue käsittää vain tilat, joista on olemassa hanketoimijan ja maanomistajien väliset sopimukset. Tuulivoimaloiden rakentamisalueiden (tv) rajaus on luonnosvaiheessa karkea, ehdotusvaiheessa tv-alueiden rajat täsmentyvät. Alueelle sijoittuu kaksi sähköasemaa, sisäinen sähkönsiirto tapahtuu maakaapelein.

- Aimo Korpi tiedusteli kaatumavaraa ja pyysi tarkistamaan asiaa.
- Liisa Märijärvi-Vanhanen kertoi, että etäisyyttä on riittävästi, tarkennetaan kuitenkin mistä mitataan ja että 250 m täytyy.

Petri Hertteli esitteli luontoselvitykset, joiden pohjalta kaavaluonnos on laadittu. Voimaloiden sijoittelulla on väistetty kallioilla luontoarvoja (mm. metsälakikohteet) ja ekologiset käytävät on huomioitu. Hertteli kertoi, ettei hankkeesta seuraa merkittäviä

luontovaikutuksia. Myös melu- ja välke on huomioitu eikä niistä aiheudu haittaa asutukselle. Lopuksi esiteltiin hankkeesta laadittuja havainnekuvia.

- Touko Linjaman mukaan arviointi kaavoituksessa kohdistetaan merkittävimpiin vaikutuksiin. Hertteli lisäsi, että YVAssa ei havaittu merkittäviä vaikutuksia.
- Aimo Korven mukaan Pirttikosken luonnosvaiheessa oleva rantaosayleiskaava on tärkeää huomioida myös havainnekuvien yhteydessä, sillä siinä on esitetty uusia rakennuspaikkoja.
- Tuukka Pahtamaa totesi, että havainnekuvat eivät aina ole kovin havainnollisia, mutta normaaliobjektiivilla kuvatut ovat todenmukaisimpia. Parasta olisi ilmoittaa käytetty polttoväli millimetreissä. Hertteli vastasi, että kyseessä on normaaliväli, ns. "silmän polttoväli".
- Aimo Korpi esitti laadittavaksi yhteisvaikutuksiin havainnekuvia, joissa on kuvattu eri väreillä kaikki näkyvät voimat, myös muiden hankkeiden osalta.
- Yhteisvaikutuksiin liittyen Raimo Kivioja kertoi, että GEN voimala on tehokas ja hiljainen verrattuna Karhunevankankaan hankkeessa käytettyyn voimalatyyppiin.
- Vesa Ojanperän mukaan Karhunevankankaalla mallinnuksessa on käytetty meluisinta voimalaa, mikä on suositeltavampaa.
- Liisa Märijärvi-Vanhanen täsmensi, että kaavassa mallinnetut vaikutukset ovat määrääviä.

Raimo Kivioja poistui ennen vaihetta 3. klo 14.32

3. Viranomaisten puheenvuorot

Viranomaisten puheenvuoroissa tuli esille seuraavia näkemyksiä.

Pyhäjoen kunta

Jyrki Määttä toi esille mahdolliset poikkeamishakemukset tuulivoimaloiden korottamiseksi. Jos jossain vaiheessa haetaan poikkeamista kokonaiskorkeudesta, voisi M-1 -määräyksen sanamuoto "Maa- ja metsätaloutta palveleva rakentaminen tulee sijoittaa *vähintään 250 metrin etäisyydelle* tuulivoimaloista tai rakentamattomasta tuulivoimaloille osoitetusta alueesta." muuttaa muotoon "...vähintään tuulivoimalan kokonaiskorkeuden suuruiselle etäisyydelle...", jolloin sanamuoto huomioisi paremmin ajatuksen siitä, että määräävä tekijä on tuulivoimalan kokonaiskorkeus.

- Touko Linjama totesi, että lähtökohtaisesti kaavoituksen yhteydessä selvittää ja osoittaa selvitysten ja vaikutustenarviointien perusteella riittävät tuulivoimaloiden korkeudet.

Vesa Ojanperä esitti, että Perämeren kompensatioalueen (tutka-alue) raja merkittäisiin kaavaan tai ainakin erillisenä karttana kaavaselostuksessa. Lisäksi tiedossa olevat maa-aineisten ottoalueet ja suunnitellut ottoalueet tulisi osoittaa jo tässä vaiheessa kaavakartalla. Maa- ja metsätalosaluumerkintä ei sinänsä estä maanottoa. Pyhäjoen kunnassa meneillään reittihanke, joka käyttää pääosin olemassa olevia tieuria ja polkuja, tulisi huomioida merkinnällä ohjeellinen ulkoilureitti (VO toimittaa). Luonnosvaiheessa oleva Pirttikosken osayleiskaava tulee huomioida. Selvitysten maksimivaikutukset tulee huomioida (melu ja välke) ja esittää valitulla voimalatyypillä lupavaiheessa.

Lisäksi todettiin, että yksi luo-alue tarkenne puuttuu kartalta.

Pohjois-Pohjanmaan liitto

Tuomas Kallio kertoi, että kyseessä on seudullinen, yli 10 voimalan hanke. Puskakorvenkallion hanke ei ollut mukana 1. vaihemaakuntakaavassa. 3. vaihemaakuntakaava on ehdotuksena nähtävillä 28.3 - 27.4 ja hanke on nyt mukana tv-alueena ehdotuksessa. Puskakorvenkallion yleiskaavaa ei voida hyväksyä ennen kuin maakuntakaavaehdotus on hyväksytty. YVA-selvitykset ja maakuntakaavan selvitykset antavat hyvän pohjan suunnittelulle. Maakuntakaavassa keskeiseksi nousi muuttolinnusto ja riittävien muuttokäytävien turvaaminen, joihin liittyi useita laajoja kokonaisuuksia Pohjois-Pohjanmaan rannikon alueella. Törmäysvaikutusten arvioinnit näyttävät, ettei merkittäviä vaikutuksia synny, mutta muuttokäytäviä on päätetty jättää maakuntakaavassa hankeväleihin. Tästä syystä Puskakorvenkallion rajausta on muutettu maakuntakaavaehdotuksessa hankerajauksesta. Isoneva on huomioitu jo 1. vaihemaakuntakaavassa ja myös 3. vaihemaakuntakaavassa.

Yhteisvaikutukset maisemaan korostuvat, havainnollistamiseen tulisi lisätä muita hankealueita ja niiden voimalamäärät mukaan. Eniten visuaalisia vaikutuksia muodostuu Yppärinjokilaaksoon ja Pirttikoskelle.

Pohjois-Pohjanmaan museo.

Kirjataan sellaisenaan museolta saadut kommentit.

Juhani Turpeinen, sähköposti 28.3.2018:

Pyhäjoen Puskakorvenkallion tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on alustavasti kartoitettu suunnittelualueen vaikutusalueella sijaitsevat arvokkaat maisema-alueet. Rakennetun kulttuuriympäristön kohteiden osalta maakunnallisesti merkittävät kohteet tulee huomioida Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavan mukaisesti. OAS:n kohtaan **4.4.7. Muut selvitykset** tulee lisätä Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavan kulttuuriympäristöä koskevat selvitykset (**Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015**).

Mika Sarkkinen, sähköposti 27.3.2018:

Alueella on tehty arkeologinen inventointi 2016. Vaikka tuon jälkeen tapahtunut jonkin verran muutoksia niin hankealueessa kuin voimalamapaikkojen sijoittelussa, niin muutoksilla ei kuitenkaan ole vaikutusta arkeologiseen kulttuuriperintöön eivätkä ne edellytä lisäselvityksiä. Inventoinnissa kirjatut muut kohteet ovat luonteeltaan sellaisia, että ne eivät ole kaavaan merkittäviä, kuten ei ole tehtykään. Alueen muinaisjäännöstilanne on todettu selostuksessa.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus.

Tuukka Pahtamaa totesi, että sisältökysymyksiin ei oteta kantaa tässä vaiheessa. Aikataulusta arvioitiin, että toukokuun ensimmäisellä viikolla olisi YVA:n ja kaavan yhteinen yleisötilaisuus. Yhteysviranomaisella on aikaa antaa lausunto 2 kk nähtävillä olon päättymisestä. Lausunto saadaan kesän aikana. Yhteysviranomaisen pyrkii pysymään aikataulussa ja lausunto annetaan aikaisemmin, jos mahdollista. Voimakorkeudet kasvavat

250 metriin kokonaiskorkeudeltaan. Hankkeessa on pyritty ilmeisesti siihen, ettei voimalakoko nouse jälkeinpäin. Jos korkeus nousee, niin YVA-tarve tulee harkita, mutta nosto ei laukaise sitä yleensä. Tämä tulee kuitenkin aina kysyä ELY-keskuksesta. Pahtamaa tiedusteli mihin lehtiin laitetaan kuulutus?

- Ojanperä esitti paikallisen Pyhäjoen kuulumiset-lehden lisäksi Kalajokilaakso-lehden keskiviikon ilmaisjakelulehteä, koska YVA on nähtävillä Kalajoella ja Pyhäjoella.

Touko Linjama kertoi, että luonnosvaiheen lausunto annetaan sitten kun YVA-lausunto on annettu. Todennäköisesti tulee omana lausuntonaan. Kyseessä on seudullinen hanke ja maakuntakaavan ohjausvaikutusta tarvitaan. Kunnan on tämä harkittava kaavan etenemisessä.

Teknisistä asioista Linjama totesi, että Pohjanmaan rantatiestä osa on RKY-alueita. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet tulee päivittää selostukseen ehdotusvaiheessa. Kaikki vireillä olevat kaavat, myös Matinsaaren vireillä oleva yleiskaava ja Pirttikosken luonnos selostukseen mukaan. Parhalahden läntistä hanketta ei jatkettu ja hanke on päättynyt. Osallisista todettiin, että Pohjois-Pohjanmaan museo toimii hankkeessa asiantuntijaviranomaisena rakennetun ja arkeologisten kulttuuriympäristöjen osalta, eikä Museovirastoa tarvitse olla tässä hankkeessa OAS:ssa osallisena. Kaava-alueen on oltava tarkoituksenmukainen. Ympäristöministeriön tuulivoiman suunnitteluoppaan mukaan tuulivoimalan suojaetäisyyden tulisi olla 1,5 x kokonaiskorkeus. Linjama totesi, että alustavassa kaavaluonnoksessa ei ole osoitettu sähköverkon liityntäjohtojen sijoittumista. Tämä on tarvittaessa lisättävä kaava-alueen osalta ehdotusvaiheessa kaavakartalle.

- Liisa Märijärvi-Vanhanen kertoi, että sähkönsiirtovaihtoehtoja on vielä useita. Asia tullaan jatkossa huomioimaan.

Käytiin myös läpi merikotkan esiintymistä, kuinka kaukana lähin pesä sijaitsee.

- Heikki Tuohimaa kertoi, että lähin pesä on etäällä ja Kalajoen tapauksessa ensin oli lainvoimainen kaava, ja myöhemmin havaittiin pesä.

4. Keskustelu

Keskustelua käytiin jo aiemmin kohtiin 2 ja 3 liittyen.

5. Sovitut asiat ja jatkotoimenpiteet

Raimo Kivioja tuli paikalle kohdassa 5.

Touko Linjama veti asiat yhteen koontipuheenvuorossa ja käydystä keskustelusta kohdissa 2 ja 3.

Aimo Korpi pyysi lähettämään kaikki sähköiset asiakirjat Jyrki Määtälle ja SWECOLLE karttapalveluun jatkossa. Jyrki Määttä toimii kaavoitusvastaavana Pyhäjoen kunnassa.

Perämeren kompensatioalueisiin liittyen Kivioja kertoi vielä, että Paltusmäen hankkeessa 2 voimalaa sijaitsee kompensatioalueella, joka ei aiheuta kompensatiomaksua.

Puskakorvenkallion alue ei kuulu kompensatioalueen. Tämä voidaan tarkentaa kaava-aineistoon.

6. Kokouksen päättäminen

Kokouksen päättäminen 15.05